

OBEC Kanianka

v súlade s § 10 ods. 9 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
vydáva

Zásady podávania, preverovania a evidovania oznámení týkajúcich sa kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti

Článok 1 Úvodné ustanovenia

1. Zásady podávania, preverovania a evidovania oznámení týkajúcich sa kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „Zásady“) upravujú
  - a) postup pri podávaní, preverovaní a evidovaní oznámení týkajúcich sa kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „oznámenie“),
  - b) povinnosti a oprávnenia zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení,
  - c) postup pri oboznamovaní oznamovateľa s výsledkom jeho preverenia,
  - d) prijímanie opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri preverovaní oznámení a o komunikácii s oznamovateľom vo veci týchto opatrení,
  - e) prijímanie opatrení proti bráneniu v oznamovaní protispoločenskej činnosti,
  - f) podrobnosti o spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení a o zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa a totožnosti dotknutej osoby.
2. Zásady sú záväzné pre zamestnancov a štatutárne orgány obce Kanianka a obcou zriadených rozpočtových a príspevkových organizácií, ktoré zamestnávajú menej ako 50 zamestnancov (ďalej len „zamestnanci a štatutárny orgán“).

Článok 2 Určenie zodpovednej osoby

1. Za obec Kanianka úlohy zodpovednej osoby podľa zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) plní hlavný kontrolór obce (HK).
2. HK plní úlohy zodpovednej osoby aj vo vzťahu k rozpočtovým a príspevkovým organizáciám zriadených obcou Kanianka, ktoré zamestnávajú menej ako 50 zamestnancov (ďalej len „rozpočtová a príspevková organizácia“).
3. Označenie zodpovednej osoby a spôsoby podávania oznámení sú zverejnené na webovom sídle obce Kanianka. Rozpočtová a príspevková organizácia zverejňuje označenie zodpovednej osoby a spôsoby podávania oznámení na svojej internej tabuli a na svojom webovom sídle v prípade, že ho má zriadené.

Článok 3 Podávanie oznámení

1. Oznámenie je uvedenie skutočností alebo informácií o kriminalite alebo inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „protispoločenská činnosť“), ktorú sa oznamovateľ dozvedel v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom a v dobrej viere sa domnieva, že ohrozujú verejný záujem, hospodárenie a dobré meno obce Kanianka alebo rozpočtovej a príspevkovej organizácie.

2. Oznámenie musí byť čitateľné, zrozumiteľné a musí byť z neho zrejmé, na akú protispoločenskú činnosť oznamovateľ poukazuje.
3. Aby bolo možné dôkladne preveriť oznámenie, oznamovateľ by mal poskytnúť vo svojom oznámení najmä nasledovné informácie:
  - a) totožnosť a kontaktné údaje oznamovateľa,
  - b) aké správanie viedlo k podozreniu a kto je podozrivý,
  - c) spôsob získania skutočností a informácií, ktoré sú predmetom oznámenia,
  - d) či existujú svedkovia, resp. iné zainteresované osoby, ktoré môže uviesť a identifikovať,
  - e) či má oznamovateľ k dispozícii konkrétne podklady alebo dôkazy, ktoré k oznámeniu doloží,
  - f) či oznamovateľ o týchto skutočnostiach a informáciách už s niekým hovoril a ak áno, s kým.
4. Oznámenie možno podať aj externými kanálmi, resp. prostredníctvom iného orgánu príslušného na prijatie oznámenia, ktorým je okrem HK:
  - a) orgán činný v trestnom konaní
  - b) prokuratúra
  - c) správny orgán príslušný na konanie o správnom delikte, ktorý je závažnou protispoločenskou činnosťou
5. Nikomu nesmie byť bránené v oznamovaní protispoločenskej činnosti; bránením podaniu oznámenia sa rozumie napríklad odmietnutie prijatia oznámenia alebo akékoľvek konanie, ktorého cieľom je zmať, sťažiť alebo spomaliť podanie oznámenia. Konanie osoby, ktorá bude brániť podaniu oznámenia sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu môže považovať za závažné alebo za menej závažné porušenie pracovnej disciplíny. V prípade, ak oznamovateľovi bolo bránené podať oznámenie, je potrebné, aby sa obrátil s touto informáciou priamo na HK.
6. Podanie oznámenia HK nezbavuje oznamovateľa splniť si povinnosť oznámenia alebo prekazenia trestného činu podľa Trestného zákona.

Článok 4 **Spôsob podávania oznámení**

1. Oznámenie možno podať osobne, písomne alebo elektronickou poštou.
2. Oznámenie možno podať osobne v kancelárii HK SNP 583/1, 972 17 Kanianka, 2.poschodie. Oznamovateľ môže požiadať o osobné stretnutie, pričom HK je povinný uskutočniť stretnutie v primeranej lehote. HK pri ústnom podaní vyhotoví zápisnicu o prijatí oznámenia podľa vzoru v Prílohe č.1 Zásad, pričom ponúkne oznamovateľovi možnosť skontrolovať jej obsah, prípadne ho opraviť, a potvrdiť ju svojím podpisom.
3. Písomné oznámenie sa podáva na adresu:

Obec Kanianka
hlavná kontrolórka obce
SNP 583/1
972 17 Kanianka
4. Písomné oznámenie má byť podané v uzatvorenej obálke s označením „Neotvárať - INTERNE CHRÁNENÉ - do rúk HK obce“.
5. Písomnosť s označením „Neotvárať - INTERNE CHRÁNENÉ - do rúk HK obce“ zamestnanec podateľne nesmie otvoriť, označí ju len podacou pečiatkou s vyznačením dátumu prijatia a bezodkladne ju doručí HK.
6. Oznámenie elektronickou formou sa podáva na emailovú adresu HK: kontrolor@kanianka.sk, ktorá je dostupná 24 hodín denne a prístupná len HK.

7. Oznámenie je možné podať aj anonymne. Anonymné oznámenie sa považuje za prijaté po uplynutí siedmych dní, teda na ôsmy deň po jeho doručení. HK ho musí riadne zaevidovať a záznamom do spisu uviesť a do evidencie vyznačiť nemožnosť doručenia potvrdenia prijatia oznámenia.
8. Ak oznamovateľ podá podnet anonymne, ale uvedie anonymný emailový kontakt, prostredníctvom ktorého môže naďalej komunikovať a odpovedať na prípadné otázky, HK je povinný potvrdiť prijatie oznámenia a informovať oznamovateľa o výsledku prešetrenia oznámenia prostredníctvom tejto emailovej adresy.
9. Oznámenia prijaté inou osobou ako HK, je táto osoba povinná bezodkladne postúpiť na vybavenie HK. Zároveň je povinná zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedela v súvislosti s oznámením, predovšetkým o skutočnostiach, ktoré by mohli identifikovať oznamovateľa, prípadne dotknuté osoby.

Článok 5

Povinnosti a oprávnenia zodpovednej osoby

1. HK je povinný prijať a preveriť každé oznámenie podané podľa zákona.
2. HK je povinný zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by bránilo jeho podaniu či prevereniu.
3. HK je povinný potvrdiť prijatie oznámenia do siedmich dní od jeho prijatia.
4. Pri prešetrovaní oznámenia sa vychádza z jeho obsahu, bez ohľadu na jeho označenie.
5. HK posúdi na základe obsahu a ďalších znakov podaného oznámenia, či ide o oznámenie o protispoločenskej činnosti, oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti alebo iné podanie a rozhodne o ďalšom postupe.
6. Ak z obsahu oznámenia vyplýva, že nejde o oznámenie podľa zákona, ale na jeho vybavenie je príslušný iný orgán, HK oznámenie postúpi tomuto orgánu. O postúpení oznámenia písomne informuje oznamovateľa oznámenia.
7. Ak z obsahu oznámenia vyplýva, že oznámením je iba časť oznámenia, podľa zákona a „Zásad“ sa prešetrí len príslušná časť oznámenia. Ostatné časti oznámenia, HK postúpi orgánu príslušnému na vybavenie, ktorý je povinný vybaviť ich podľa príslušnej právnej úpravy (napr. sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, sťažnosť podľa § 13 ods. 5 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce) a o postúpení oznámenia písomne informuje oznamovateľa oznámenia.
8. HK je povinný preveriť oznámenie najneskôr do 90 dní odo dňa potvrdenia jeho prijatia; ak sa prijatie oznámenia nepotvrdilo, do 90 dní od uplynutia siedmich dní od prijatia oznámenia.
9. V prípade potreby doplnenia alebo upresnenia údajov uvedených v oznámení HK bez zbytočného odkladu vyzve oznamovateľa oznámenia na jeho doplnenie alebo upresnenie s určením primeranej lehoty na uskutočnenie tohto úkonu. V prípade, že bude doplnenie alebo spresnenie oznámenia, bez ktorého nie je možné začať preverovanie oznámenia, vykonané po uplynutí lehoty podľa Čl. 5 ods. 6, HK vykoná preverenie do 90 dní odo dňa doplnenia alebo spresnenia oznámenia.
10. HK je oprávnený v potrebnom rozsahu písomne žiadať oznamovateľa oznámenia, ako aj zamestnancov a štatutárny orgán, o poskytnutie súčinnosti pri preverení oznámenia.
11. Oznamovateľ oznámenia je povinný poskytnúť nevyhnutnú súčinnosť pri vybavovaní oznámenia.
12. Zamestnanci a štatutárny orgán sú povinní poskytnúť doklady, iné písomnosti, vyjadrenia, informácie, údaje potrebné na preverenie oznámenia, ako aj ďalšiu nevyhnutnú súčinnosť pri vybavovaní oznámenia.

13. HK je povinný oznámenia, evidenciu oznámení a písomnú dokumentáciu súvisiacu s preverovaním oznámení chrániť pred stratou, zničením, poškodením, zneužitím alebo iným neoprávneným nakladaním, je povinný dbať na to, aby sa zamedzil prístup neoprávnených osôb k evidencii oznámení a k dokumentácii súvisiacej s preverovaním oznámení.
14. Z preverovania oznámenia je HK vylúčený, ak vzhľadom na skutočnosti uvádzané v oznámení, možno mať pochybnosti o jeho nezáujatosti vzhľadom na jeho vzťah k preverovanej veci, k oznamovateľovi oznámenia alebo k iným dotknutým stranám, ktorých sa oznámenie tiež priamo alebo nepriamo dotýka. V tomto prípade oznámenie HK odstúpi orgánu príslušnému na vybavenie podľa osobitných predpisov. O tejto skutočnosti HK písomne informuje oznamovateľa oznámenia.

Článok 6

Evidovanie oznámení

1. HK bezodkladne zaeviduje každé oznámenie v evidencii oznámení oddelene od evidencie ostatných písomností a najneskôr do siedmich dní potvrdí oznamovateľovi prijatie oznámenia.
2. HK je povinný počas troch rokov odo dňa doručenia oznámenia viesť evidenciu oznámení, v ktorej zaznamenáva nasledujúce údaje:
  - a) dátum doručenia oznámenia,
  - b) meno, priezvisko a pobyt oznamovateľa oznámenia, ak nejde o anonymného oznamovateľa,
  - c) predmet oznámenia,
  - d) výsledok preverenia oznámenia,
  - e) dátum skončenia preverenia oznámenia,
  - f) dátum a spôsob oboznámenia oznamovateľa oznámenia s výsledkom preverenia.
3. Evidencia oznámení sa vedie v písomnej podobe a je dostupná výlučne HK.
4. Evidencia oznámení nepodlieha režimu „Registratúrneho poriadku“.

Článok 7

Preverovanie oznámení

1. HK je povinný preveriť a vybaviť oznámenie tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom.
2. Pokiaľ oznámenie smeruje voči konkrétnemu zamestnancovi alebo štatutárnemu orgánu, HK oboznámi dotknutého zamestnanca alebo štatutárny orgán s informáciami uvedenými v oznámení a umožní im vyjadriť sa k nemu, ako aj predložiť doklady, písomnosti či iné informácie potrebné na spoľahlivé preverenie veci.
3. V prípade, že z obsahu oznámenia, alebo z informácií, ktoré sú obsahom oznámenia, možno vyvodiť totožnosť oznamovateľa oznámenia, HK s takýmito informáciami dotknutého zamestnanca ani štatutárny orgán neoboznámi, ale vyzve ho len na uvedenie, resp. predloženie skutočností nevyhnutných na spoľahlivé preverenie oznámenia.
4. O výsledku preverenia oznámenia píše HK správu o výsledku preverenia oznámenia, v ktorej zhrnie skutočnosti, ktoré uvádza oznamovateľ oznámenia, a zároveň uvedie zistené skutočnosti, t. j. skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom.
5. Ak sa oznámenie preverovaním preukázalo ako opodstatnené, HK v správe o výsledku preverenia oznámenia navrhne odporúčania na odstránenie nedostatkov zistených pri preverovaní oznámenia, navrhne lehoty na prijatie opatrení na odstránenie zistených

- nedostatkov, na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a na splnenie prijatých opatrení.
6. HK oboznámi štatutárny orgán so správou o výsledku preverenia oznámenia a poučí ho o možnosti podať písomné námietky k správe o výsledku preverenia oznámenia, navrhnutým odporúčaniam a k lehotám na prijatie opatrení, na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a na splnenie prijatých opatrení v lehote najmenej päť pracovných dní odo dňa doručenia správy o výsledku preverenia oznámenia, ak sa HK nedohodne so štatutárnym orgánom inak.
  7. Ak štatutárny orgán podá oprávnené námietky k správe o výsledku preverenia oznámenia, navrhnutým odporúčaniam a k lehotám na prijatie opatrení, na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a na splnenie prijatých opatrení, HK ich môže zohľadniť v správe o výsledku preverenia oznámenia.
  8. HK je povinný oznámiť oznamovateľovi výsledok preverenia oznámenia a opatrenia, ak sa prijali na základe preverenia oznámenia do 90 dní od potvrdenia prijatia oznámenia alebo ak sa prijatie oznámenia nepotvrdilo, do 90 dní od uplynutia siedmich dní od prijatia oznámenia.
  9. Pokiaľ sa v prípade preverovania oznámenia preukáže, že mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu alebo k iným skutočnostiam, HK oznámi podozrenie z trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní a iné skutočnosti orgánom príslušným podľa osobitných predpisov.
  10. Za preverenie oznámenia sa považuje aj postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov. Ak výsledkom preverenia oznámenia je postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov, HK je povinný o tejto skutočnosti vopred informovať oznamovateľa; to neplatí, ak by informovaním oznamovateľa mohlo byť zmarené prešetrenie oznámenia. HK je povinný vyžiadať si výsledok vybavenia v rozsahu, ako to umožňuje osobitný predpis a do desiatich dní od doručenia tohto výsledku s ním oboznámiť oznamovateľa.
  11. Ak bolo opätovne podané oznámenie v tej istej veci a toto neobsahuje nové skutočnosti, HK písomne oznámi oznamovateľovi oznámenia stanovisko a spôsob vybavenia pôvodného oznámenia.

Článok 8

Zachovávanie mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa

1. HK má povinnosť zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa oznámenia, toho, proti komu oznámenie smeruje a o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri prijímaní a preverovaní oznámenia.
2. HK vždy kontaktuje oznamovateľa tak, aby nedošlo k prezradeniu jeho identity (e-mailom, osobne alebo telefonicky).
3. Pri preverovaní oznámenia z dôvodu zachovania anonymity oznamovateľa oznámenia používa odpis oznámenia, alebo, ak je to možné, jeho kópiu, bez uvedenia údajov, ktoré by identifikovali oznamovateľa oznámenia.
4. Na poskytnutie informácie o totožnosti oznamovateľa je potrebný jeho písomný súhlas.
5. Pokiaľ v rámci preverenia oznámenia dôjde k podaniu trestného oznámenia alebo podnetu na správne konanie, uvedenie totožnosti oznamovateľa v takomto podaní je možné len s výslovným súhlasom oznamovateľa. Ak taký súhlas HK nemá, postupuje trestné oznámenie alebo podnet na správne konanie bez údajov o totožnosti oznamovateľa.
6. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa a dotknutej osoby trvá aj po ukončení vnútorného preverovania alebo vyšetrovania orgánov činných v trestnom konaní,

a to aj vtedy, ak sa podozrenie z protispoločenskej činnosti nepreukázalo ako aj po ukončení pracovného pomeru s oznamovateľom alebo dotknutou osobou.

Článok 9

Spracúvanie osobných údajov a ochrana osobných údajov oznamovateľa

1. Pri spracúvaní osobných údajov získaných pri preverovaní oznámenia sa postupuje podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) zo dňa 27. apríla 2016 a zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov
2. HK na účely evidencie oznámenia spracúva osobné údaje v rozsahu uvedenom v Čl. 6 ods. 2 týchto Zásad.
3. HK na účely preverovania oznámenia spracúva aj iné osobné údaje ako sú uvedené v ods. 2 tohto článku, ak je to nevyhnutné na riadne a úplné prešetrenie oznámenia.
4. Osobné údaje uvedené v odseku 2 a 3 sa uchováva tri roky odo dňa prijatia oznámenia; tým nie sú dotknuté povinnosti HK vyplývajúce zo zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Registratúrneho poriadku obce Kanianka.
5. Oznamovateľ musí poskytnúť také osobné údaje, ktoré sú pravdivé a aktuálne, aby sa nezmarilo preverovanie.

Článok 10

Zrušovacie ustanovenia

1. Nadobudnutím účinnosti týchto Zásad sa ruší Interná smernica č. 5/2023 o postupe pri podávaní, preverovaní a evidovaní podnetov oznamovateľov protispoločenskej činnosti zo dňa 28.06.2023, účinná od 1.7.2023.

Článok 11

Záverečné ustanovenia

1. Zásady boli schválené uznesením obecného zastupiteľstva obce Kanianka číslo 147/2023 zo dňa 25.10.2023.
2. Zásady nadobúdajú účinnosť dňom 26.10.2023.

Peter Bielický DiS. art.
starosta obce

Obec Kanianka ulica SNP 583/1 972 17 Kanianka IČO: 00518239	ZÁPISNICA O PRIJATÍ OZNÁMENIA	Príloha č. 1 Vzor Zápisnice o prijatí oznámenia podľa čl. 4 ods. 2 Zásad
---	---	--

Oznámenie prijaté dňa:	Spôsob podania oznámenia: ústne do zápisnice
-------------------------------	--

Údaje o oznamovateľovi:	
Neanonymné oznámenie:	Anonymné oznámenie:
Titul, meno, priezvisko:	
Pobyt:	
Kontakt:	

Predmet oznámenia:

Počet príloh / dokumentov odovzdaných oznamovateľom:	Podpis HK, ktorý zápisnicu spísal: Podpis oznamovateľa: <i>(V prípade požiadavky oznamovateľa zostať v anonymite sa podpis nevyžaduje)</i>
---	--

Obec Kanianka ulica SNP 583/1 972 17 Kanianka IČO: 00518239	EVIDENČNÝ LIST O PRIJATOM OZNÁMENÍ	Príloha č. 2 Vzor evidenčného listu o prijatom oznámení
---	--	--

Oznámenie prijaté dňa:	Spôsob podania oznámenia:
Výzva na doplnenie oznámenia zaslaná dňa:	Lehota na doplnenie oznámenia dňa:
Oznámenie doplnené dňa:	

Údaje o oznamovateľovi:	
Neanonymné oznámenie:	Anonymné oznámenie:
Titul, meno, priezvisko:	
Adresa pobytu:	
Predmet oznámenia:	
Výsledok preverenia oznámenia:	
Dátum skončenia preverenia oznámenia:	Evidenčný list spísal:

<p>Obec Kanianka ulica SNP 583/1 972 17 Kanianka IČO: 00518239</p>	<p>OZNÁMENIE PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI</p>	<p>Príloha č. 3 Vzor oznámenia protispoločenskej činnosti</p>
--	--	--

<p>Dátum oznámenia:</p>

Údaje o oznamovateľovi:	
Neanonymné oznámenie:	Anonymné oznámenie:
Titul, meno, priezvisko:	
Adresa pobytu:	

Predmet oznámenia:

Počet príloh / dokumentov:	Podpis oznamovateľa:

<p>Obec Kanianka ulica SNP 583/1 972 17 Kanianka IČO: 00518239</p>	<p>POUČENIE OZNAMOVATEĽA K OZNAMOVANIU PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI</p>	<p>Príloha č. 4 Poučenie oznamovateľa k oznamovaniu protispoločenskej činnosti</p>
--	--	--

Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje:

- podmienky poskytovania ochrany osobám v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti,
- práva a povinnosti osôb pri oznamovaní protispoločenskej činnosti a
- zriadenie, postavenie a pôsobnosť Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Kto? Za oznamovateľa sa považuje fyzická osoba, ktorá **v dobrej viere** urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, úradu alebo zamestnávateľovi.

Podmienkou pri akomkoľvek oznámení je, aby toto bolo urobené **v dobrej viere**, teda aby osoba, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnievala, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé. **Ak osoba nekoná v dobrej viere na ochranu nemá nárok.**

Čo? Zákon rozlišuje **oznámenie** a **kvalifikované oznámenie**. **Oznámením** sa rozumie uvedenie skutočností, ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti, o ktorých sa osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme. **Kvalifikované oznámenie** je také, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu **závažnej protispoločenskej činnosti** alebo k zisteniu alebo usvedčeniu páchatel'a. Pri kvalifikovanom oznámení je poskytnutá ochrana dôraznejšia a pre oznamovateľa jednoduchšia.

Ako? Pri oznámení možno využiť **interný** alebo **externý kanál**.

Interný kanál

Ide o akékoľvek oznámenie protispoločenskej činnosti **zamestnávateľovi**, ktoré má pomôcť samotnému zamestnávateľovi, aby si chránil svoju dobrú povesť a svoje vlastné zdroje, zároveň vytvára priestor, aby sa vyhol prípadným postihom, v niektorých prípadoch aj trestnej zodpovednosti právnickej osoby. Malo by to teda byť v jeho záujme, aby so svojim zamestnancami komunikoval.

Na koho sa môže oznamovateľ obrátiť? Zamestnávateľ je povinný určiť organizačnú zložku alebo osobu (tzv. **zodpovednú osobu**), ktorá plní úlohy zamestnávateľa. V obci je zodpovednou osobou hlavná kontrolórka, prednostka úradu a vedúca referátu ekonomických činností.

Zákon však naďalej zachováva povinnosť občanov oznámiť alebo prekaziť trestný čin v zmysle osobitných predpisov (§ 340 a 341 trestného zákona).

Oznámenie protispoločenskej činnosti nie je porušením zmluvnej povinnosti zachovávať **mlčanlivosť**, a to ani ak ide o povinnosť vyplývajúcu z výkonu zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie (toto ale neplatí pri špecifických citlivých informácií napr.

utajovaných skutočností, poštového tajomstva, obchodného tajomstva, bankového tajomstva, telekomunikačného tajomstva, daňového tajomstva, dôverných štatistických údajov, údajov zo zdravotnej dokumentácie, povinnosti mlčanlivosti príslušníkov spravodajských služieb alebo o povinnosť mlčanlivosti pri poskytovaní právnych služieb).

Aj napriek tomu však nemožno vylúčiť, že zamestnávateľ nezačne voči oznamovateľovi robiť „odvetné opatrenia“. Ak sa oznamovateľ domnieva, že v súvislosti s oznámením sú voči nemu urobené pracovnoprávne úkony (napríklad zníženie platu, preloženie, ukončenie pracovného pomeru a pod), s ktorými nesúhlasí, môže do 15 dní požiadať **Úrad na ochranu oznamovateľov**, aby pozastavil účinnosť takýchto úkonov. Ak zamestnávateľ nepreukáže, že takýto úkon nemá príčinnú súvislosť s oznámením, úrad pozastaví na 30 dní takýto pracovnoprávny úkon. Oznamovateľa zároveň poučí, že môže požiadať súd, o vydanie neodkladného opatrenia. Ak je takýto návrh podaný, pozastavenie trvá až do rozhodnutia súdu o samotnom návrhu. Keďže úrad poskytuje aj právne poradenstvo, bude oznamovateľom radiť a pomáhať.

Externý kanál

Odlíšná je situácia ak niekto podá tzv. **kvalifikované oznámenie**, čo znamená že oznamovateľ oznámi **závažnú protispoločenskú činnosť**, teda vybrané trestné činy, ale aj iné trestné činy za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody so sadzbou prevyšujúcou tri roky, resp. závažnejšie správne delikty.

Ako požiadať o ochranu? Pre uplatnenie ochrany v rámci externého kanálu je potrebné podať žiadosť prokurátorovi písomne alebo ústne do zápisnice (napríklad aj na polícii pri podaní trestného oznámenia). Poskytnutím ochrany prokurátorom (tento najskôr preverí, či sú splnené podmienky) sa oznamovateľ stáva **chráneným oznamovateľom**, ktorému prináležia práva a povinnosti podľa zákona. Obdobné právomoci má správny orgán, ktorý koná o vybraných správnych deliktoch (napr. správny orgán na úseku životného prostredia a podobne).

Inak povedané, bez súhlasu **úradu** je každý takýto „negatívny“ pracovnoprávny úkon neplatný. Najviac zamestnávateľ, ak urobí takýto úkon bez súhlasu úradu, môže dostať pokutu od úradu až 2000 eur. Rovnako môže byť sankcionované porušenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa.

Chránený oznamovateľ požíva ochranu Úradu na ochranu oznamovateľov. Zamestnávateľ môže urobiť právny úkon alebo vydať rozhodnutie v pracovnoprávnom vzťahu voči chránenému oznamovateľovi, na ktorý nedal súhlas, len so súhlasom úradu. Úrad súhlas udelí, len ak zamestnávateľ preukáže, že navrhovaný pracovnoprávny úkon nemá žiadnu príčinnú súvislosť s kvalifikovaným oznámením (dôkazné bremeno je teda na zamestnávateľovi, nie na zamestnancovi). V opačnom prípade **úrad** žiadosť zamestnávateľa o udelenie súhlasu zamietne. Proti rozhodnutiu úradu o žiadosti o udelenie súhlasu nie je možné podať odvolanie.

Do kedy ochrana trvá? Ochrana oznamovateľa trvá počas, ale aj po skončení trestného konania alebo konania o správnom delikte, a to až 3 roky.

Iné spôsoby zániku ochrany:

- v prípade vzdania sa ochrany formou písomného oznámenia chráneného oznamovateľa úradu,
- skončením alebo zánikom pracovnoprávneho vzťahu chráneného oznamovateľa,

- odsúdením chráneného oznamovateľa za trestný čin krivého obvinenia alebo krivej výpovede alebo krivej prísahy v súvislosti s urobením kvalifikovaného oznámenia.

A čo odmena? Chránený oznamovateľ má právo podať žiadosť o poskytnutie odmeny za kvalifikované oznámenie, a to až do výšky 50-násobku minimálnej mzdy, ak:

- v trestnom konaní na základe jeho kvalifikovaného oznámenia bola podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu, alebo
- bol schválený zmier a zastavené trestné stíhanie, alebo
- trestné stíhanie bolo podmiennečne zastavené, alebo
- v správnom konaní nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o spáchaní správneho deliktu.

Na poskytnutie odmeny oznamovateľovi nie je právny nárok.

Žiadosť o poskytnutie odmeny je možné podať do 6 mesiacov od doručenia oznámenia o poskytnutí ochrany alebo od vydania písomného potvrdenia, že oznamovateľ urobil kvalifikované oznámenie. Túto žiadosť je potrebné podať Úradu na ochranu oznamovateľov. Úrad rozhodne o žiadosti do 3 mesiacov odo dňa jej doručenia.

Zdroj: <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/ochrana-oznamovatelov/>